

Vergaderjaar 2020–2021

31 497

Passend onderwijs

31 839

Jeugdzorg

Nr. 397

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2021

Met deze brief reageer ik, mede namens de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, op het verzoek van het lid Tellegen (VVD) bij de Regeling van Werkzaamheden op 6 april 2021.¹ Zij verzocht om een beschrijving van de laatste stand van zaken van de sluiting van De Hoenderloo Groep, naar aanleiding van het bericht «Tientallen jongeren de dupe van sluiting De Hoenderloo Groep, beloofde «passende vervolgplek» is er niet gekomen».² Volledigheidshalve wijs ik op de vandaag separaat toegezonden beantwoording van vijftien Kamervragen naar aanleiding van hetzelfde bericht.

1. Inleiding

Het besluit tot sluiting van De Hoenderloo Groep is zeer ingrijpend geweest voor de betrokken jongeren. Ik kan me goed voorstellen dat tientallen jongeren en hun ouders de sluiting negatief hebben ervaren. Dat laat onverlet dat op de dag van sluiting (6 augustus 2020) de jongeren die nog niet klaar waren met hun behandeling waren doorgestroomd naar een passende en duurzame vervolgplek bij Pluryn of een aanbieder in de regio van herkomst. In deze brief ga ik in op de stand van zaken van de zorg en het onderwijs, alsmede op de evaluatie van de sluiting van De Hoenderloo Groep.

2. Zorg

In de maanden voorafgaand aan de sluiting heeft Pluryn 40 jongeren in een casus-voor-casus aanpak gezocht naar een passende en duurzame vervolgplek. Dit proces heeft Pluryn samen met ouders en jongeren, de gemeenten van herkomst van de jongeren, gecertificeerde instellingen en andere aanbieders doorlopen. De transformatieopdracht was hierin

¹ Handelingen II 2020/21, nr. 65

² EenVandaag, 23 maart 2021

leidend: als het kon, dan thuis met (intensieve) ambulante zorg, en als dat niet mogelijk bleek, een kleinschalige voorziening, bij voorkeur in de eigen regio. Voor 27 jongeren was het niet mogelijk een passende duurzame vervolgplek in de regio van herkomst te vinden. Zij hebben van Pluryn een vervolgplek op een van de eigen locaties aangeboden gekregen, waarbij de maatstaf was dat het een gelijkwaardig aanbod moest zijn, bij voorkeur kleinschaliger en zo dicht mogelijk bij huis. Deze jongeren waren niet gebaat bij een behandelcentrum voor kort verblijf zoals De Hoenderloo Groep, maar bij een plek waar ze konden blijven.

De mogelijkheden voor een vervolgplek zijn besproken met de ouders/voogden en de jongeren. Waar het ging om vrijwillige zorg lag de uiteindelijke beslissing bij hen. De ouders van drie jongeren waar uitstroom naar de regio of naar huis niet mogelijk bleek hebben het aanbod van Pluryn afgeslagen. Deze ouders kozen kort voor de sluiting van de Hoenderloo Groep op 6 augustus zelf voor een initiatief dat uiteindelijk helaas niet duurzaam bleek.

Voor enkelen van de andere jongeren is in de maanden na de sluiting van De Hoenderloo Groep gebleken dat de vervolgplek niet passend (meer) was. Een kenmerk van de zorgvraag van de jongeren die in zorg waren bij De Hoenderloo Groep is dat deze complex is en ook grillig kan zijn. De zorgvraag, en daarmee ook de passendheid van een plek, kan veranderen in de loop van de tijd. Dat kwam vóór de sluiting ook bij De Hoenderloo Groep voor. Dit betekent niet dat deze jongeren alsnog tussen wal en schip zijn gevallen. Pluryn heeft mij laten weten dat voor jongeren voor wie binnen Pluryn in de loop der tijd de plek niet passend bleek te zijn, een meer passende plek is gevonden. Overplaatsing kan ook aan de orde zijn wanneer een jongere bij een andere aanbieder dan Pluryn in zorg is gekomen, en daar op enig moment blijkt dat de nieuwe aanbieder niet (meer) aan de hulpvraag kan voldoen. Dit gebeurt in overleg met de huidige aanbieder, ouders/jongere, verwijzer en de verantwoordelijke regio. Waar nodig wordt dan maatwerk toegepast om de zorg te bieden die op dat moment nodig is voor de jongere.

De IGJ heeft in het kader van het besluit om de locaties van De Hoenderloo Groep af te bouwen tot aan de sluiting meerdere bezoeken gebracht om de zorgcontinuïteit en de zorgvuldigheid van de zorgoverdracht te beoordelen. Na de sluiting van de locaties heeft de inspectie voortgangsbezoeken gebracht aan de nieuwe groepen die Pluryn heeft opgericht voor 27 jongeren van De Hoenderloo Groep. Van deze zes nieuwe groepen, verdeeld over vier locaties van Pluryn, heeft de inspectie geconcludeerd dat vijf groepen in staat zijn passende hulp aan de jongeren te bieden. Voor één groep in Almere, waar vier jongeren waren ondergebracht, heeft de IGJ geconcludeerd dat die onvoldoende passende hulp bood. Voor die locatie heeft de inspectie verzocht maatregelen te treffen en een verbeterplan op te stellen. Het verbeterplan dat Pluryn daarop aanleverde heeft de IGJ als voldoende concreet en volledig beoordeeld. De IGJ brengt in 2021 een voortgangsbezoek aan de locatie Almere om de verbetermaatregelen op te volgen.

De IGJ heeft geen specifieke signalen ontvangen over jongeren die naar huis zijn gegaan of naar een plek buiten Pluryn, anders dan over de drie jongeren van wie de ouders het aanbod van Pluryn uiteindelijk hebben afgeslagen. Ook van gemeenten heb ik geen signalen gekregen over andere jongeren voor wie de vervolgplek niet (meer) passend zou zijn. Als er toch sprake is van andere jongeren die op dit moment niet de juiste zorg krijgen, dan zou ik dat graag horen via de unit complexe zorgvragen van VWS (zorgvragen@minvws.nl). Ik ga met betrokken partijen in

gesprek om te bewerkstelligen dat al het mogelijke wordt gedaan om de situatie te verbeteren.

3. Onderwijs

Zoals de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media u op 6 november 2020³ heeft geïnformeerd was op dat moment voor iedere jongere het onderwijs geregeld. Voor alle leerlingen gold dat Pluryn de verantwoordelijkheid en zorgplicht voor deze leerlingen in overleg met de ouders/verzorgers heeft overgedragen aan een school of instelling die bereid was de leerling toe te laten.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: onderwijsinspectie) heeft, zoals aan u toegezegd in december 2020⁴, in de periode november en december 2020 steekproefsgewijs bekeken of de leerlingen op hun nieuwe school goed zijn opgevangen en op welke wijze het onderwijs aan de leerlingen is hervat. De onderwijsinspectie constateerde dat de scholen zich hebben ingespannen om het onderwijs aan de leerlingen snel en op het juiste niveau voort te zetten.

De onderwijsinspectie is toen doorgegaan met intensief toezicht op de overige onderwijsstichtingen van Pluryn, waar ook een deel van de leerlingen van het Hoenderloo College een nieuwe plek had gevonden. Daarnaast was de opdracht aan Pluryn om uitgebreid in beeld te brengen waar de leerlingen van het voormalige Hoenderloo College naartoe zijn gegaan en of ze nog steeds op dezelfde plek zitten of inmiddels een andere plek hebben gevonden. Pluryn heeft deze informatie onlangs geanonimiseerd voor alle leerlingen en beschikbaar gesteld aan de onderwijsinspectie. Hieruit is gebleken dat het merendeel van de leerlingen nog op dezelfde onderwijsplek zit als waar ze zijn begonnen na de overstap vanaf het Hoenderloo College en een deel is inmiddels uitgestroomd. Zoals u heeft kunnen lezen in de Kamerbrief van 21 december 2020 met betrekking tot residentieel onderwijs⁵ heeft de kortere verblijfsduur bij een gesloten plaatsing effect op de continuïteit van het onderwijs. Dat verklaart mede dat een deel van de leerlingen inmiddels op een andere onderwijsplek zit. De grootste groep is doorgestroomd naar het VSO. Van een kleine groep leerlingen is bekend dat zij niet langer in het onderwijs zitten omdat zij naar dagbesteding of arbeid zijn uitgestroomd. Van een enkele leerling is bekend dat de leerling naar het buitenland is verhuisd. Ook is van enkele leerlingen bekend dat deze thuis zitten en nog leerplichtig zijn. Leerplichtambtenaren zijn bezig om deze jongeren weer naar een passende plek te begeleiden. Dit kan ook dagbesteding of arbeid zijn.

Op dit moment loopt nog een herstelonderzoek van de onderwijsinspectie voor de huidige onderwijsstichtingen van Pluryn. Dit onderzoek richt zich onder andere op de kwaliteitszorg van Pluryn en de inspectie toetst of Pluryn aan de herstelopdrachten heeft voldaan. Wanneer het rapport naar aanleiding van het herstelonderzoek in de zomer 2021 openbaar is, zal de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media het delen met de Kamer.

³ Kamerstukken 27 020 en 31 839, nr. 117

⁴ Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 1012

⁵ Kamerstuk 31 497, nr. 393

4. Evaluatie

Met het oog op de continuïteit en kwaliteit van zorg is het van groot belang dat de zorgoverdracht gecontroleerd is verlopen. Om die reden heeft de IGJ in haar vijfde voortgangsbericht van eind 2020 de verwachting uitgesproken dat Pluryn het traject in aanloop naar de sluiting van de locaties Hoenderloo en Deelen, de sluiting zelf en de periode daarna zorgvuldig evalueert.⁶ Op dit moment is Pluryn daarmee bezig. Onderdeel van de evaluatie is ook de evaluatie van het sluitingsproces vanuit cliënt en ouder perspectief en inzicht in waar jongeren terecht zijn gekomen, hoe het met de jongeren gaat en of het is gelukt in lijn met de transformatie doelstelling te handelen (dichterbij, kleinschalig, perspectief). De IGJ verwacht de uitkomsten van de evaluatie te ontvangen en zal hierna nog een voortgangsbrief publiceren. Daarnaast wordt, in opdracht van coördinerend regio Utrecht en Pluryn een onafhankelijk onderzoek gedaan op procesniveau. Insteek is dat de lessen hieruit breed in het stelsel kunnen worden benut.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis

⁶ 2020-12-02+Vijfde+voortgangsbericht+afbouw+Hoenderloo+en+Deelen (1).pdf